

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a členov senátu JUDr. Emila Bdžocha a JUDr. Viliama Dohňanského v trestnej veci obžalovaného **J. Č.**, pre pokus trestného činu vraždy podľa § 8 ods. 1, § 219 ods. 1 Tr. zák. a iné na neverejnom zasadnutí 10. mája 2011 o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. februára 2011, sp. zn. 5 T 1/2011, rozhodol

t a k t o :

Podľa § 258 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. napadnutý rozsudok **sa zrušuje**.

Podľa § 259 ods. 1 Tr. por. vec sa vracia krajskému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu **znovu prejednal a rozhodol**.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. februára 2011, sp. zn. 5 T 1/2011, bol obžalovaný J. Č. v bode 1/ uznaný za vinného z pokusu trestného činu vraždy podľa § 8 ods. 1, § 219 ods. 1 Tr. zák. v súbehu s trestným činom porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 a v bode 2/ z trestného činu nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005, ktoré mal spáchať na tom skutkovom základe, že

1/ 2. mája 2003 asi o 05.15 h bez súhlasu užívateľiek neoprávnene vnikol do bytu Č., v ktorom v tom čase bývali M. K., nar. 23. februára 1979 a I. K., nar. X., kde v obývacej izbe najskôr začal vytýkať svojej bývalej blízkej priateľke M. K., dokedy ho bude trápiť, pričom na ňu mieril nezistenou krátkou strelnou zbraňou a následne zámerne zbraň namieril na jej sestru I. K. a z bezprostrednej blízkosti z nej vystrelil tak, že vystreleným projektilom ju zasiahol do oblasti čela a po páde poškodenej I. K. na podlahu

ju nožom s dĺžkou čepele najmenej 9 cm bodol jedenkrát do chrbta, čím jej spôsobil povrchové strelné poranenie v čelovej oblasti hlavy a život ohrozujúce bodné poranenie hrudníka, prenikajúce do pohrudničnej dutiny, zasahujúce pľúca, spojené s prerezaním medzirebernej tepny a vnútrohrudných nástenných žíl a následným šokom z vykrvácania, ktoré bez poskytnutia rýchlej intenzívnej lekárskej pomoci vrátane opakovaných operačných zákrokov by viedlo k smrti poškodenej,

2/ od presne nezisteného dňa do 2. mája 2003 v mieste svojho prechodného bydliska v byte Č., v izbe slúžiacej ako sklad, bez povolenia hromadil strelivo, a to 67 ks streľbyschopných nábojov s okrajovým zápalom českej výroby, kalibru 22 S., pričom 50 ks nábojov mal položených na policičke a 17 ks vo vrecku vesty zn. R..

Za to mu bol podľa § 219 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 35 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 13 (trinásť) rokov.

Podľa § 39a ods. 2 písm. c/ Tr. zák. obžalovaný bol na výkon trestu zaradený do III. (tretej) nápravno výchovnej skupiny.

Podľa § 55 ods. 1 písm. a/, ods. 6 Tr. zák. obžalovanému bol uložený aj trest prepadnutia veci, a to: 67 ks nábojov, kalibru 22 S., pričom súd vyslovil, že ich vlastníkom sa stáva štát.

Podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. obžalovanému bol uložený ochranný dohľad na dobu 2 (dvoch) rokov s podmienkami uvedenými v § 77 ods. 1 Tr. zák.

Podľa § 228 ods. 1 Tr. por. obžalovanému bola uložená povinnosť nahradiť poškodeným:

- **I. K.**, nar. **X.**, bytom **B.**, škodu v sume 918,15 eur (27 660 Sk),
- **V.** škodu v sume 4 061,21 4 eur (122 348 Sk),
- **S.** škodu v sume 893,71 eur (26 924 Sk).

Proti tomuto rozsudku včas podal odvolanie obžalovaný **J. Č.** voči výrokom o vine a treste.

V písomnom odôvodnení podanom sčasti samostatne sčasti prostredníctvom obhajcu zopakoval odvolacie námietky z odvolania, ktoré podal voči rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 9. mája 2007, sp. zn. 5 T 1/04, a namietol, že napadnutému rozsudku predchádzali podstatné chyby konania najmä preto, že v konaní boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci a právo na obhajobu (§ 258 ods. 1 písm. a/ Tr. por.), napadnutý rozsudok trpí chybami, je nejasný a jeho skutkové zistenia sú neúplné, prvostupňový súd sa nevyrovnal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie (§ 258 ods. 1 písm. b/ Tr. por.) a existujú pochybnosti o správnosti skutkových zistení, na objasnenie ktorých je potrebné dôkazy zopakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy (§ 258 ods. 1 písm. c/ Tr. por.).

Z trestného činu porušovania domovej slobody bol uznaný za vinného na podklade domových prehliadok vykonaných 3. mája 2003 o 03:25 hod. a 7. mája 2003. Prvá domová prehliadka nebola vykonaná v súlade so zákonom a jej výkonom bolo porušené právo obvineného na obhajobu, pretože ním splnomocnený obhajca nebol na jej výkon volaný ani o nej upovedomený napriek tomu, že telefonicky oznámil 2. mája 2003 vyšetrovateľovi (o čom je v spise úradný záznam z 2. mája 2003), že preberá obhajobu obžalovaného a dostaví sa k úkonom trestného konania.

Vyšetrovateľ a aj neskôr osobne opakovane žiadal, aby mu boli oznámené plánované procesné úkony. Aj bez takejto požiadavky mal ale vyšetrovateľ v zmysle § 165 ods. 2 Tr. por. povinnosť včas obhajcovi oznámiť čas, miesto konania a druh vyšetrovacieho úkonu. Obhajca musí byť najskôr upovedomený zo strany orgánov činných trestnom konaní o plánovanom procesnom úkone a až potom sa môže z pohľadu obhajoby vyjadriť, či sa toho, ktorého procesného úkonu ako obhajca osobne zúčastní, alebo svoju osobnú účasť na konkrétnom úkone nepovažuje za potrebnú.

Zo záznamov nachádzajúcich sa v súdnom spise je pritom možné priamo vydedukovať, že vyšetrovateľ mal možnosť vyrozumieť ho o procesnom úkone domovej prehliadky, pretože dňa 2. mája 2003 bol na polícii, kde sa nachádzal minimálne do 24.00 hod., kedy sa končil výsluch svedka S.. Domová prehliadka sa vykonávala následne o tri hodiny neskôr. Je nepochybné, že v čase 24.00 hod. už museli orgány činné v trestnom konaní predpokladať, že vykonanie domovej prehliadky bude povolené, lebo žiadosť

o vydanie príkazu na jej vykonanie už bola podaná na súde. Orgány činné v trestnom konaní mali teda všetky možnosti a prostriedky na to, aby ho o jej výkone informovali.

Pri vykonávaní procesných úkonov vyšetrovateľom nie je možné postupovať tak, aby obžalovanému bolo znemožnené uplatnenie práv uvedených v § 33 Tr. por., pretože takýmto postupom by sa zmaril základný zmysel práv obvineného a jeho reálna možnosť ich vykonávania. Takýto postup je podstatnou vadou konania a je nielen v rozpore so zákonom, ale aj Ústavou Slovenskej republiky a článkom 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Príkaz súdu na vykonanie prvej domovej prehliadky znel, že táto sa vykoná v čase od 3. mája 2003 do 4. mája 2003, a preto na vykonanie druhej domovej prehliadky (7. mája 2003) bol potrebný nový príkaz súdu. Tento sa však v procesnom spise nenachádza, v dôsledku čoho bolo znemožnené právo obhajoby na oboznámenie sa s jeho obsahom a rovnako ako v prípade prvej domovej prehliadky nebol o jej vykonaní informovaný.

Obžalovaný namietol aj spôsob vykonania domovej prehliadky 3. mája 2003 z hľadiska osoby, u ktorej sa takýto úkon vykonáva ako aj z hľadiska nezúčastnenej osoby (§ 85 ods. 1 a § 85 ods. 2 Tr. por.). Svedok O. S. sa jej podľa zápisnice mal zúčastniť ako osoba, u ktorej sa takýto úkon vykonáva a zároveň aj ako osoba nezúčastnená, čo je neprípustné, pretože nezúčastnenou osobou nebol. Poukázal aj na spôsob jej výkonu, pretože z výpovede svedkyne K. F. na hlavnom pojednávaní možno zistiť, že v jej priebehu sa po byte voľne pohybovali policajti bez toho, aby bola zabezpečená nepretržitá prítomnosť nezúčastnenej osoby.

Rovnakými pochybeniami je podľa názoru obžalovaného zaťažený aj výkon domovej prehliadky 7. mája 2003. O jej vykonaní nebol upovedomený obhajca a ako nezúčastnená osoba bol k jej výkonu pribratý pracovník mestskej polície L. R.

Uvedené pochybenia spolu s absenciou biologických alebo daktyloskopických stôp na krabici s nábojmi preto vylučujú spoľahlivý záver o vine obžalovaného z trestného činu nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 2 písm. b) Tr. por.

Právo na obhajobu bolo podľa obžalovaného porušené aj tým, že pri jeho jeho výsluchu 2. mája 2003, počas ktorého si za obhajcu zvolil JUDr. J. L. mu nebola umožnená

porada s obhajcom a príprava obhajoby bez prítomnosti tretej osoby, ako to napokon vyplýva zo zápisnice o jeho výsluchu z uvedeného dňa.

Nezákonný bol postup orgánov činných v trestnom konaní aj pri objasňovaní trestného činu porušovania domovej slobody, z ktorého bol uznaný za vinného v bode 1/ napadnutého rozsudku.

Výpovede poškodenej I. K. a jej sestry, svedkyne M. K. o porušení domovej slobody jeho osobou sú odlišné a obhliadka miesta činu z 2. mája 2003 bola vykonaná v neprítomnosti jeho obhajcu, ktorý o jej vykonaní nebol upovedomený a nezúčastnenej osoby, a teda v rozpore s Trestným poriadkom, a preto na jej výsledky nemožno prihliadať. Navyše záver o vykopnutí dverí vykonaným dokazovaním spoľahlivo preukázaný nebol, pretože vhodové dvere ani ich zárubňa poškodené neboli.

Nesprávny a v rozpore s § 2 ods. 5 Tr. por. bol aj postup súdu prvého stupňa, keď jeho návrhy na doplnenie dokazovania výsluchmi svedkov B. S., M. M. a R. P. zamietol s tým, že ide o jeho priateľov napriek tomu, že tento záver z obsahu procesného spisu nemožno vyvodiť.

Podľa jeho názoru, dokazovanie na hlavnom pojednávaní by sa nemalo obmedziť len na trestné činy nedovoleného ozbrojovania a porušovania domovej slobody, pretože časť konania pred súdom prvého stupňa sa viedla ako proti ušlému. V súvislosti s tým poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 To 1/2007, v zmysle ktorého pokiaľ sa konalo proti ušlému a dôvody pre také konanie kedykoľvek v priebehu pred skončením trestného stíhania odpadnú, opätovne sa prejedná vec v potrebnom rozsahu podľa všeobecných zásad o vykonávaní trestného konania. Z tohto dôvodu mal súd prvého stupňa po odpadnutí dôvodov na konanie proti ušlému vec prejednať podľa všeobecných ustanovení Trestného poriadku. Krajský súd pri aplikácii § 306 ods. 2 Tr. por. pochybil aj v tom, že nepostupoval dôsledne podľa tohto ustanovenia a vhodným spôsobom neuverejnil jeho predvolanie na hlavné pojednávanie 15. marca 2007. Navyše, zadržaný bol ešte pred skončením trestného stíhania, teda ešte v jeho priebehu, a preto mal súd prvého stupňa vec znovu prejednať podľa všeobecných procesných predpisov trestného práva, vrátane zopakovania vykonaných dôkazov. Na podporu svojho tvrdenia poukázal aj na stanovisko zástupcu generálneho prokurátora Slovenskej republiky, ktorý na verejnom zasadnutí o jeho

dovolání navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť a okrem iných skutočností zistiť, či bolo konanie voči ušlému vykonané v súlade s § 302 ods. 1 Tr. por.

Obžalovaný poukázal aj na to, že napadnutý rozsudok nie je odôvodnený v súlade s ustanovením § 125 Tr. por. a na nesúlad medzi písomným vyhotovením napadnutého rozsudku a jeho vyhlásením, ktorý sa týka povinnosti obžalovaného uhradiť poškodeným škodu v korunách a v písomnom vyhotovení je táto povinnosť uložená aj v eurách.

S poukazom na nenáležité zistenie skutkového stavu veci v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie, vytýkané procesné pochybenia majúce za následok aj porušenia práva obvineného na obhajobu a na nesprávne hodnotenie už vykonaných dôkazov vyslovil názor, že vec je potrebné znovu prejednať a rozhodnúť zvlášť za situácie, keď o skutkových otázkach pretrvávajú dôvodné pochybnosti.

Z týchto dôvodov navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 258 ods. 1 Tr. por. napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa, ale inému senátu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Na úvod je potrebné uviesť, že Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací rozhodol vo veci na podklade včas podaného odvolania obžalovaného J. Č. voči rozsudku súdu prvého stupňa z 9. mája 2007, sp. zn. 5 T 1/04, a uznesením z 20. októbra 2009, sp. zn. 4 To 13/2008, odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. g/, písm. i/ Tr. por. dovolanie obvinený J. Č..

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací rozsudkom z 9. decembra 2010, sp. zn. 1 Tdo V 22/2010, o dovolaní obžalovaného rozhodol tak, že „uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. októbra 2009, sp. zn. 4 To 13/2008, a konaním, ktoré tomuto uzneseniu predchádzalo, z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. bol porušený zákon v ustanovení § 238 ods. 1, ods. 3 a § 185 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 v neprospech obvineného J. Č.“ Uznesenie najvyššieho súdu zrušil a zároveň zrušil aj rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 9. mája 2007, sp. zn. 5 T 1/04, v celom rozsahu. Zrušil aj všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Krajskému súdu v Banskej Bystrici prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že dovolací súd preskúmal v zmysle § 384 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia, proti ktorým dovolateľ podal dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo so zameraním na dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ a písm. g/ Tr. por., ktoré boli uvedené v dovolaní a zistil, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. (rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom) naplnený nebol a listinné dôkazy preukazujú, že domová prehliadka v byte obvineného bola vykonaná v súlade so zákonom. Zároveň uviedol, že viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v dovolaní uvedené sa nemohol na verejnom zasadnutí zaoberať záverečnými návrhmi obvineného, prednesenými prostredníctvom obhajcu, ku ktorým sa pripojil aj zástupca generálneho prokurátora, aby skúmal, či konanie proti ušlému bolo vedené v súlade so zákonom. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. najvyšší súd vyslovil, že skutok v bode 1/ rozsudku krajského súdu bol nesprávne právne posúdený, pretože výrok o vine z trestného činu porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1 Tr. zák. mohol prichádzať do úvahy len vo vzťahu k takému skutku, súčasťou ktorého by bol konkrétny popis „neoprávnenosti“ vniknutia do bytu iného a vo vzťahu k odseku 3 citovaného ustanovenia popis jeho konania, ktoré by sa dalo charakterizovať ako „násilie. Pripomenul, že išlo o jednočinný súbeh trestných činov, a preto sa uvedené zistenie netýka pokusu trestného činu vraždy podľa § 8 ods. 1, § 219 ods. 1 Tr. zák. Uviedol, že v rámci nového prerokovania bude musieť krajský súd v týchto súvislostiach reagovať pri vykonávaní dôkazov na námietky obsiahnuté v dovolaní, pokiaľ ide o neoprávnenosť vojdenia do bytu poškodenej, so zreteľom na ich pretrvávajúce priateľské vzťahy vyjadrené vo výpovediach svedkýň a so zreteľom na ohliadkou miesta činu zistenú nepoškodenú zárubňu dverí bytu poškodenej, vrátane údajne už predtým, pokazenej zámky na dverách. Výsluchom oboch svedkýň – M. a I. K. – a ich konfrontáciou s obvineným bude treba naznačené rozpory odstrániť.

Vo vzťahu ku skutku v bode 2/ rozsudku krajského súdu, ktorý bol právne hodnotený ako trestný čin nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 2 písm. b/ Tr. zák., ktorého podstatou správne zisteného skutku je skutočnosť, že obvinený vo svojom prechodnom bydlisku hromadil strelivo, a to 67 kusov strelbyschopných nábojov s okrajovým zápalom, kalibru 22 S. prikázal súdu prvého stupňa bližšie sa zaoberať, či stupeň spoločenskej

nebezpečnosti tohto skutku z hľadísk § 3 ods. 4 Tr. zák. dosahuje úroveň trestného činu. V záujme určenia jeho stupňa, bolo úlohou krajského súdu požiadať o doplnenie odborného vyjadrenia Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru (č. l. 191), aby sa tak zistilo, aká je skutočná účinnosť uvedených nábojov. Na tomto základe mal potom krajský súd usúdiť, aké konkrétne nebezpečenstvo predstavovalo uskladnenie tohto počtu nábojov v byte obvineného, a to aj so zreteľom na to, či k tomuto strelivu mal prístup aj niekto iný. Uviedol, že pri úvahách o právnom posúdení tohto skutku treba vziať do úvahy, že Trestný zákon podľa § 185 ods. 5 postihuje rovnakou trestnou sadzbou aj zadováženie alebo prechovávanie zbrane hromadne účinnej (písm. a/), resp. zadováženie strelných zbraní (písm. b/). Z týchto hľadísk úlohou krajského súdu po doplnenom dokazovaní bolo zvážiť, či zadováženie a prechovávanie uvedeného množstva nábojov malého kalibru predstavuje v konkrétnych podmienkach uskladnenia rovnaké nebezpečenstvo a ohrozenie pre spoločnosť, ako jedna zbraň hromadne účinná, resp. viacero strelných zbraní.

Na podklade odvolania obvineného J. Č. Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal napadnuté rozhodnutie v zmysle § 254 ods. 1 Tr. por., avšak len v rozsahu týkajúcom sa časti skutku pod bodom 1/ právne posúdenom ako trestný čin porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. a skutku pod bodom 2/ kvalifikovanom ako trestný čin nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 2 písm. b/ Tr. zák., opierajúc sa o už uvedený rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo V 22/2010, ktorým došlo k vysloveniu porušenia zákona v neprospech obvineného pri uznaní viny práve z týchto trestných činov ako aj konanie, ktoré tejto časti napadnutého rozsudku predchádzalo a zistil, že odvolanie obžalovaného je sčasti dôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s § 263 ods. 1 Tr. por. o odvolaní obžalovaného rozhodol na neverejnom zasadnutí, pretože urobil rozhodnutie podľa § 258 ods. 1 Tr. por. a napadnutý rozsudok trpí takými vadami, ktoré na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu nebolo možné odstrániť.

Krajský súd na podklade rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu dovolacieho vykonal vo veci verejné zasadnutie, na ktorom vykonal dokazovanie v súlade s rozsudkom dovolacieho súdu s tou výnimkou, že nevykonal konfrontácie svedkýň M. a I. K. s obžalovaným J. Č. čím porušil ustanovenie § 391 ods. 1 Tr. por., podľa ktorého orgán, ktorému bola vec prikázaná, je viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo veci dovolací súd a je povinný vykonať úkony, ktorých vykonanie dovolací súd nariadil. Zároveň z obsahu

doplneného dokazovania – podaných dvoch doplnkov odborného vyjadrenia Kriministického a expertízneho ústavu Policajného zboru zistil, že doplnok z 22. februára 2011 nachádzajúci sa v súdnom spise je len v kópii, ktorá navyše nie je podpísaná.

Na podklade toho Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol spôsobom uvedeným vo výrokovej časti tohto uznesenia a úlohou súdu prvého stupňa bude vykonať konfrontácie tak, ako ich nariadil dovolací súd a zadovážiť podpísaný originál doplnku k podanému odbornému vyjadreniu z 22. februára 2011 a jeho obsah na hlavnom pojednávaní zákonným spôsobom oboznámiť.

Až po takto doplnenom dokazovaní bude možné vyhodnotiť vykonané dôkazy v súlade s § 2 ods. 6 Tr. por. a vo veci rozhodnúť v súlade so zákonom.

Najvyšší súd inému senátu súdu prvého stupňa na prejednanie a rozhodnutie neprikázal, pretože pri plnení svojej prieskumnej povinnosti zákonné podmienky pre takýto postup nezistil.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 10. mája 2011

JUDr. Martin P i o v a r t s y, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Monika Ivančíková